Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

2023/2129(DEC)

25.1.2024

YTTRANDE

Från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

till budgetkontrollutskottet

över ansvarsfrihet för 2022: EU:s allmänna budget – kommissionen (2023/2129(DEC))

Föredragande av yttrande: Robert Biedroń

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet uppmanar budgetkontrollutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

A. Jämställdhet är ett av unionens grundläggande värden enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt artikel 8 i EUF-fördraget ska unionen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

B. Europaparlamentet har upprepade gånger uppmanat kommissionen att främja och genomföra jämställdhetsintegrering, jämställdhetsbudgetering och könsspecifika konsekvensbedömningar inom alla unionens politikområden, såsom genomförandet av unionens budget och rapportering.

C. I många medlemsstater med låga födelsetal skulle kvinnor och par vilja ha barn, men kan i praktiken inte bli föräldrar på grund av ekonomiska svårigheter som inte beror på egna val, utan på svårare levnads- och arbetsvillkor, vilket leder till högre arbetslöshet bland kvinnor och gör det svårare för dem, liksom för föräldrar, att åtnjuta sina rättigheter som föräldrar på arbetsplatsen, och försvårar tillgången till offentliga tjänster och barnomsorg av hög kvalitet. Det är av avgörande betydelse att kvinnor garanteras arbetstillfällen med rättigheter samt rätten att bli mödrar utan att på något sätt bestraffas för detta, eftersom kvinnor fortfarande är de som missgynnas och diskrimineras mest. Denna diskriminering består till exempel av påtryckningar från arbetsgivare under anställningsintervjuer, där kvinnor får frågor om huruvida de har barn och hur gamla de är samt ekonomiska och arbetsrelaterade påtryckningar på kvinnliga arbetstagare om att inte ta ut mammaledighet.

D. Jämställdheten i unionen har påverkats särskilt av konsekvenserna av kriget i Ukraina, levnadskostnadskrisen, som kvinnor drabbas oproportionerligt hårt av, och bakslagen mot jämställdhet och kvinnors rättigheter, särskilt när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i flera medlemsstater. Detta fördjupar ojämlikheten ytterligare och utgör ett hinder för jämställdheten.

1. Europaparlamentet betonar att ett jämställdhetsperspektiv bör integreras och säkerställas inom alla politikområden, skeden och minskningsåtgärder, särskilt mot bakgrund av de könsspecifika aspekterna av pågående kriser såsom krig, klimat- och energikrisen, inflationen och bakslaget för kvinnors rättigheter, särskilt när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i unionen och globalt. Parlamentet betonar vikten av jämställdhetsbudgetering i alla återhämtnings- och minskningsåtgärder för att utnyttja EU-program i syfte att mildra de könsspecifika konsekvenserna av olika kriser.

2. Europaparlamentet uttrycker på nytt sin oro över sambandet mellan angreppen på rättsstaten, demokratin och de mänskliga rättigheterna och bakslagen för jämställdheten och kvinnors rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta sina ansträngningar för att stärka rättsstatsprincipen i unionen, särskilt de lagstiftningsförslag som syftar till att skydda EU:s budget vid generella brister när det gäller rättsstatsprincipen, kränkningar av de mänskliga rättigheterna, inbegripet kvinnors rättigheter, och kränkningar av EU:s grundläggande värden. Parlamentet uppmanar kommissionen att granska de centrala uppgifterna för dem som beviljas EU-medel och att hålla inne finansiering och säkerställa att EU-medel inte görs tillgängliga för någon enhet som använder EU-medel till att inskränka mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors grundläggande rättigheter och jämställdhet, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och kvinnors rätt till kroppslig integritet, autonomi och självbestämmande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skydda sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet tillgång till säker och laglig abortvård och särskilt genom att säkerställa tillgång till program och tjänster för reproduktiv hälsa som erbjuder den vård och de läkemedel som krävs för frivillig familjeplanering samt mödra- och spädbarnsvård.

3. Europaparlamentet noterar kommissionens metod för spårning av utgifter som avser jämställdhet från och med 2023. Parlamentet påminner om att endast 2 % av unionens budget bedömdes ha ett grundläggande mål att förbättra jämställdheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka denna procentandel genom att redan i början av programutformningen integrera jämställdhet. Parlamentet upprepar att det behövs ytterligare preciseringar för att helt förstå den största andelen av de utgifter (73 %) som för närvarande bedöms som 0* ”potential till att bidra till jämställdhet”. Parlamentet noterar med oro att revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2021 bekräftade att unionens budgetcykel ännu inte tar tillräcklig hänsyn till jämställdhet, eftersom viktiga inslag, såsom jämställdhetsanalys, jämställdhetsrelaterade mål, indikatorer och ansvarsskyldighet genom rapportering, till stor del saknas.

4. Europaparlamentet välkomnar kommissionens arbete med en ny klassificering för att mäta hur unionens utgifter påverkar jämställdheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att denna klassificering fokuserar på en korrekt och heltäckande bild av programmens inverkan på jämställdheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att, med tanke på att denna valperiod går mot sitt slut, fortsätta sitt jämställdhetsarbete och efterlyser en kommissionsledamot med ansvar för jämställdhet under nästa mandatperiod. Parlamentet gläder sig över att jämställdhet mellan könen och jämställdhetsintegrering är en av de övergripande principerna för unionens medel i den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och i faciliteten för återhämtning och resiliens. Parlamentet uppmanar dock kommissionen att genomföra revisionsrättens rekommendationer fullt ut, inbegripet inom ramen för halvtidsöversynen av den nuvarande fleråriga budgetramen och genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att denna klassificering fokuserar på en korrekt och heltäckande bild av alla befintliga programs och medels inverkan. Parlamentet upprepar i detta sammanhang att en heltäckande metod för spårning av utgifter relaterade till jämställdhet måste inbegripa rapportering om negativa konsekvenser för jämställdheten.

5. Europaparlamentet insisterar på att kvinnor och män bör gynnas i lika hög grad av faciliteten för återhämtning och resiliens, särskilt mot bakgrund av unionens lönegap mellan kvinnor och män på 13 %. Parlamentet påminner om att den könsspecifika konsekvensbedömning som kommissionen infört av medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner endast är en förhandsbedömning, som visade att vissa medlemsstater inte hade några åtgärder med fokus på jämställdhet. Parlamentet betonar därför vikten av datainsamlingskrav för att möjliggöra en systematisk och omfattande insamling av könsuppdelade uppgifter i samband med all relevant EU-politik. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att prioritera detta och utnyttja möjligheterna att förbättra kraven och indikatorerna för datainsamling i ny lagstiftning och i samband med översyner, såsom omarbetningen av budgetförordningen för unionens allmänna budget. Parlamentet uppmanar kommissionen att leva upp till det positiva åtagande som gjorts av ordförande Ursula von der Leyen om att främja jämställdhet i all politik och uppmanar kommissionen att fullgöra sina åtaganden inom ramen för jämställdhetsstrategin för 2020–2025 och betonar också att mycket mer behöver göras eftersom ett jämställdhetsperspektiv saknas i de viktigaste förslagen från kommissionen om klimat, miljö och ekonomi. Parlamentet betonar att under det senaste årtiondet, då den ekonomiska och finansiella krisen bröt ut, har den ekonomiska, sociala, sysselsättningsrelaterade och könsrelaterade ojämlikheten inom och mellan medlemsstaterna gjort livet svårare för kvinnor och flickor. Parlamentet påminner därför om Europeiska jämställdhetsinstitutets viktiga roll för att öka kunskaperna om omfattningen av och orsakerna till bristande jämställdhet i EU. Parlamentet efterlyser därför en förstärkning av institutets budget, personal och oberoende.

6. Europaparlamentet upprepar sin begäran om en särskild budgetpost för jämställdhet, särskilt inom Daphne-programmet, mot bakgrund av krisen med könsrelaterat våld i unionen. Parlamentet betonar vikten av att stärka det särskilda Daphne-initiativet genom ökade resurser, särskilt åtgärder som syftar till att bekämpa alla nivåer och former av könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor och våld i hemmet i enlighet med artikel 7.6 i förordning (EU) 2021/692 och åtgärder för att stödja brottsoffren på lämpligt sätt. Parlamentet betonar dessutom vikten av att använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna såsom Europeiska socialfonden+ (ESF+) till att främja jämställdhet, kvinnors sysselsättning, kvinnors egenmakt, entreprenörskap, ledarskaps- och chefsroller samt inrättningar för långvarig vård och omsorg. Parlamentet noterar att en studie som utförts på uppdrag av FEMM-utskottet[1] visar att män ofta gynnas framför kvinnor och marginaliserade grupper när det gäller utformningen av subventioner och stöd inom ramen för 55 %-paketet, liksom när det gäller annan politik, andra program och finansiering av den gröna omställningen.

7. Europaparlamentet anser, på grundval av tillgängliga uppgifter, att ansvarsfrihet kan beviljas för genomförandet av EU:s allmänna budget för budgetåret 2022.

[1] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDE HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Ordföranden (i egenskap av föredragande) förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska tas upp i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	24.1.2024
Slutomröstning: resultat	+: 23 –: 4 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andżelika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Eleni Stavrou
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Milan Brglez, Rainer Wieland

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andżelika Anna Możdżanowska
NI	Lívia Járóka

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster